

<p>Nazwa projektu Uchwała Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Gospodarowanie zasobami wodnymi w Polsce”</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Infrastruktury</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan Marek Gróbarczyk – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pani Małgorzata Żelazko Naczelnik wydziału w Departamencie Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej email: malgorzata.zelazko@mi.gov.pl Pan Michał Tomusiak Główny specjalista w Departamencie Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej, email: michal.tomusiak@mi.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 12.07.2022 r.</p> <p>Źródło: Inicjatywa własna, Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030)</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: ID 227</p>
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Polska należy do krajów o niewielkich zasobach wodnych. Określa się je między innymi za pomocą współczynnika dostępności wody – dla Polski wynosi on około 1 600 m³ na mieszkańca/rok. Wartość ta, w porównaniu do średniej europejskiej, jest niska. Średni współczynnik dostępności wody przypadający na Europejczyka wynosi około 4 500 m³, a dla całego świata średnio prawie 6 000 m³ na mieszkańca. Ilość zmagazynowanej wody w istniejących zbiornikach retencyjnych w Polsce wynosi ok. 4 mld m³, co stanowi ok. 6,5% objętości średniorocznego odpływu rzeczno-egzogenicznego.

W latach 1951 – 2018 średnia wartość łącznych zasobów wód płynących w Polsce wyniosła 60,4 km³. Na tym tle, w roku hydrologicznym 2018 wielkość zasobów wód płynących w Polsce była przeciętna, a w roku hydrologicznym 2019 była jeszcze mniejsza i stanowiła 69,4% wartości średniej.

W nadchodzących latach należy liczyć się z częstszym występowaniem zarówno suszy, jak i wysokiej wody.

Duże zbiorniki retencyjne w Polsce posiadają sumaryczną pojemność trzykrotnie niższą od uznawanej w Europie za wystarczającą dla bezpiecznego zaopatrzenia w wodę i zapewniającą wystarczający poziom ochrony przeciwpowodziowej. Niedostateczna retencja nie pozwala na znaczące wyrównanie odpływów. Jest także zbyt mała dla istotnego ograniczenia zagrożenia powodziowego kraju. Sytuacja hydrologiczna (m.in. zmiany w charakterystyce opadów) powiązana z brakiem możliwości gospodarowania odpływem rzeczno-egzogenicznym jest także jednym z czynników ograniczających efektywny transport wodny.

Docelowo na obszarze Polski (uwzględniając warunki topograficzne, gęstość zaludnienia i stopień zagospodarowania kraju) możliwe jest osiągnięcie retencji zbiornikowej na poziomie około 15% (tj. 8,4 mld m³).

Polska musi być przygotowana aby, zgodnie z Dyrektywą 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim, wypełnić jej nadrzędny cel, jakim jest ograniczanie ryzyka powodziowego i zmniejszanie następstw powodzi oraz dążyć do właściwego zarządzania ryzykiem, jakie może stwarzać powódź dla ludzkiego zdrowia, środowiska, działalności gospodarczej i dziedzictwa kulturowego.

Jakość śródlądowych dróg wodnych przekłada się bezpośrednio na możliwości regularnego i efektywnego ekonomicznie transportu wodnego śródlądowego. W celu przywrócenia roli transportu wodnego śródlądowego i zapewnienia prawidłowego funkcjonowania żeglugi śródlądowej na jak najdłuższych ciągach rzek i na odcinkach dostępnych do portów morskich konieczne jest zapewnienie warunków nawigacyjnych na szlakach żeglugowych dróg wodnych, m.in. poprzez podniesienie ich klas żeglowności.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Gospodarowanie zasobami wodnymi w Polsce wymaga realizacji szeregu inwestycji w 2 obszarach:

- budowa i odbudowa infrastruktury przeciwpowodziowej;
- budowa zbiorników wodnych.

Prawidłowy dobór działań inwestycyjnych, dokonany w oparciu o identyfikację stanu zasobów wodnych, wyniki analizy zagrożenia powodzią i suszą oraz przegląd potrzeb, zwiększa potencjał umożliwiający osiągnięcie efektywnych rezultatów przeciwdziałania skutkom suszy i powodzi. Podstawowym warunkiem ich realizacji jest zapewnienie stabilnego finansowania, w oparciu o środki publiczne.

Tym samym rekomendowanym rozwiązaniem jest opracowanie i wdrożenie, na podstawie art. 136 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, programu wieloletniego pn. „Gospodarowanie zasobami wodnymi w Polsce”.

Celem głównym Programu jest zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego oraz uzyskanie korzystnego bilansu wodnego (ochrona przed suszą i retencja wodna). Realizacja celu głównego wpłynie również na osiągnięcie celów szczegółowych, które zakładają realizację projektów inwestycyjnych zmierzających do wzmocnienia ochrony przeciwpowodziowej, przeciwdziałania skutkom suszy oraz zwiększenia produkcji „zielonej energii”.

Program jest odpowiedzią na łagodzenie ryzyka klęsk żywiołowych, jakimi są zagrożenia powodzią, niedobory wody spowodowane suszą. Program przyczyni się do przeciwdziałania zmianom klimatu.

W ramach zakresu interwencji dotyczącego:

- budowy zbiorników wodnych - przewiduje się realizację 17 zadań inwestycyjnych polegających na budowie lub przebudowie 20 zbiorników wodnych. Efekty to zwiększenie poziomu ochrony przeciwpowodziowej (ok. 248,7 mln m³ rezerwy przeciwpowodziowej), przeciwdziałanie skutkom suszy – zwiększenie ilości retencjonowanej wody o 286 mln m³, co istotnie przyczyni się do wypełnienia wskaźnika retencji do 15% średniego rocznego odpływu;
- odbudowy i budowy infrastruktury przeciwpowodziowej - przewiduje się inwestycje polegające na polepszeniu parametrów eksploatacyjnych dla pracy lodołamaczy w celu swobodnego prowadzenia akcji lodołamania.

Nie jest możliwe osiągnięcie celów za pomocą innych środków, ze względu na wynikającą z przepisów prawa obligatoryjność wydania uchwały.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności w krajach członkowskich OECD/UE?

Dokumenty analogiczne do Programu są opracowywane w innych krajach, w szczególności w krajach o małych zasobach wodnych. Forma przyjęcia ww. dokumentów zależy od organizacji organów lub jednostek odpowiedzialnych za gospodarkę wodną w danym kraju.

Należy podkreślić, że Polska, obok Malty i Cypru, dysponuje najmniejszymi zasobami wodnymi w UE w przeliczeniu na mieszkańca na rok. W związku z tym, w Polsce w stosunku do innych krajów członkowskich UE, występuje pilniejsza potrzeba podjęcia działań w zakresie gospodarowania zasobami wodnymi, w tym przygotowania dokumentu zapewniającego strategiczne podejście do tego zagadnienia.

Kraje członkowskie OECD i UE przygotowują dokumenty odnoszące się do tematyki zarządzania zasobami wodnymi, w tym przeciwdziałania skutkom suszy oraz zapewniają mechanizmy finansowe dedykowane realizacji tych działań:

- Australia (OECD) - program „Woda dla przyszłości” (ang. Water for the Future Programme). Plan opracowany w perspektywie dwunastoletniej ustanawia ramy działania, mechanizmy finansowania (koszt programu ok. 14 mld dolarów australijskich) oraz potrzeby inwestycyjne;
- Kanada - Program regionalnej współpracy na rzecz adaptacji do zmian klimatu (ang. Regional Adaptation Collaboratives Climate Change Programme) obowiązujący w okresie trzyletnim z ustanowionym mechanizmem współfinansowania inwestycji (ok. 30 mln dolarów kanadyjskich), zgłaszanych przez zainteresowane strony, wspierających minimalizację ryzyka skutków zmian klimatycznych takich jak zmniejszający się zasoby wód pitnych, coraz częściej występujących susz, powodzi, erozji gleb i abrazji;
- Republika Federalna Niemiec – szereg planów lub programów odpowiadających na wyzwania związane z przeciwdziałaniem zmianom klimatycznym, w tym skutkom suszy, np.: Strategia na rzecz adaptacji do zmian klimatu, Plan działań wdrażających Strategię na rzecz adaptacji do zmian klimatu, narodowa analiza ryzyka podatności i adaptacji do zmian klimatu sektorów gospodarki najbardziej wrażliwych oraz poszczególne strategie adaptacyjne krajów związkowych.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Jednostki Samorządu Terytorialnego	237	Dane własne	Zabezpieczenie przed powodzią, minimalizacja skutków suszy, aktywizacja gospodarcza terenów nadrzecznych, powstanie nowych miejsc pracy.
Podmioty gospodarki narodowej prowadzące działalność w zakresie transportu wodnego	1372	GUS	Zapewnienie stabilnych warunków nawigacyjnych na drogach wodnych – transport ładunków, pasażerów, turystyka wodna oraz wzrost konkurencyjności żeglugi śródlądowej.
Podmioty gospodarki narodowej prowadzące działalność w zakresie robót związanych z budową	36580	GUS	Realizacja zadań inwestycyjnych na podstawie umów z Wykonawcą Programu.

obiektów inżynierii lądowej i wodnej			
Podmioty gospodarki narodowej prowadzące działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	10744	GUS	Produkcja „zielonej energii” z hydroelektrowni.
Porty morskie: Gdańsk, Gdynia	2	Dane własne	Zwiększenie dostępności transportowej, zmniejszenie kongestii na drogach dojazdowych do portów morskich.
Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	1	Dane własne	Instytucja odpowiedzialna za wykonanie zadań inwestycyjnych ujętych w Programie
Minister właściwy do spraw gospodarki wodnej	1	Dane własne	Nadzór nad wykonaniem Programu.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Konsultacje Programu i opiniowanie będą prowadzone równoległe z uzgodnieniami międzyresortowymi. Wyniki konsultacji i opiniowania zostaną zawarte w raporcie z konsultacji publicznych i opiniowania.

Przedmiotowy projekt uchwały zostanie poddany konsultacjom publicznym i opiniowaniu z następującymi grupami podmiotów:

- właściwe miejscowo jednostki samorządu terytorialnego,
- właściwe miejscowo jednostki administracji publicznej związane z gospodarką wodną, żeglugą śródlądową, rybactwem i ochroną środowiska,
- jednostki naukowe związane z budownictwem wodnym,
- izby gospodarcze,
- organizacje pozarządowe,
- inni partnerzy społeczni, w tym organizacje pozarządowe zajmujące się gospodarką wodną, ochroną środowiska, energetyką i żeglugą śródlądową.

Projekt rozporządzenia Rady Ministrów nie dotyczy spraw, o których mowa w art. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.).

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2022 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Planowane wydatki na realizację wieloletniego programu	0	81,60	452,23	431,35	964,06	1219,29	1243,12	710,70	636,70	510,30	0	6 249,35
budżet państwa	0	81,60	452,23	431,35	964,06	1219,29	1243,12	710,70	636,70	510,30	0	6 249,35

JST												
pozostałe jednostki												
Saldo ogółem	0	-81,60	-452,23	-431,35	-964,06	-1219,29	-1243,12	-710,70	-636,70	-510,30	0	-6 249,35
budżet państwa	0	-81,60	-452,23	-431,35	-964,06	-1219,29	-1243,12	-710,70	-636,70	-510,30	0	-6 249,35
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródła finansowania	Budżet Państwa – część 22– gospodarka wodna Środki będą przekazywane Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie w formie dotacji celowej z budżetu państwa.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Skala przedsięwzięć wyklucza możliwość sfinansowania realizacji Programu wieloletniego w formie dotacyjnej ze środków obecnie będących w dyspozycji Ministra Infrastruktury. Koszty inwestycji wynikają z szacunkowych danych przygotowanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, na podstawie projektów wykonawczych, przedmiarów, kosztorysów, specyfikacji technicznych i zbiorczych zestawień kosztów. Łączny koszt wydatków na realizację Programu: 6 249,35 mln zł . Projekty planuje się sfinansować ze środków budżetu państwa.											
	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031			
	81,60	452,23	431,35	964,06	1219,29	1243,12	710,70	636,70	510,30			

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki												
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)				
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)				
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	-					
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-	-	-	-	-	-					
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	-	-	-	-	-	-					
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Na etapie realizacji Programu, środki z budżetu państwa przeznaczone na realizację prac inwestycyjnych będą wsparciem dla polskich (bądź zagranicznych) firm, wykonujących prace budowlane w branży hydrotechnicznej.										
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Środki z budżetu państwa przeznaczone na realizację prac inwestycyjnych będą wsparciem dla polskich firm, wykonujących operaty i prace dokumentacyjne, a także prace budowlane. Przewiduje się stworzenie odpowiednich warunków nawigacyjnych, umożliwiających rozwój oraz powstawanie nowych przedsiębiorstw transportowych, stoczni oraz portów rzecznych na Drodze Wodnej Wisły.										
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Zabezpieczenie przed powodzią i minimalizacja skutków suszy. Rozwój turystyki.										
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	Brak wpływu.										
Niemierzalne	Nie zidentyfikowano.	-										

	Nie zidentyfikowano.	-
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Nie dotyczy.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu		
☒ nie dotyczy		
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy	
<p>Komentarz: Realizacja Programu nie przyczyni się do zmiany obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych).</p> <p>W wyniku przyjęcia uchwały Rady Ministrów w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Gospodarowanie zasobami wodnymi w Polsce” powstanie nowy akt prawny (przedmiotowa uchwała). Z projektu nie wynikają żadne obciążenia regulacyjne dla społeczeństwa.</p>		
9. Wpływ na rynek pracy		
Realizacja Programu będzie stanowiła ważne ogniwo napędowe dla gospodarki. Środki z budżetu państwa przeznaczone na realizację prac inwestycyjnych będą wsparciem dla polskich firm, wykonujących operaty i prace dokumentacyjne, a także prace budowlane. Przewiduje się, że intensyfikacja działań w branży hydrotechnicznej spowoduje zwiększenie zatrudnienia w branży hydrotechnicznej.		
10. Wpływ na pozostałe obszary		
☒ środowisko naturalne ☒ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☒ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	<p>Program przyniesie korzyści na różnych płaszczyznach funkcjonowania Państwa i jego obywateli. W aspektach społecznych przyczyni się do podniesienia poziomu ochrony przed suszą i powodzią, usprawni rekreacyjne wykorzystanie rzeki i przyczyni się do rozwoju aktywności związanej z wykorzystaniem walorów dróg wodnych. W aspekcie ekonomicznym pozwoli na uniknięcie materialnych i niematerialnych strat powodziowych poprzez modernizację infrastruktury oraz docelowo na redukcję kosztów transportu przez niższe koszty transportu przy wykorzystaniu drogi wodnej. W aspektach środowiskowych pozwoli na wykorzystanie źródeł odnawialnych do produkcji energii elektrycznej przez elektrownie wodne zlokalizowane przy zbiornikach (produkcja zielonej energii), przeciwdziałanie skutkom suszy w zakresie retencji wód i zapobieżenie przesuszaniu się przyległych terenów (286,41 mln m³ retencjonowanej wody) oraz powstanie nowych siedlisk na terenach nawodnionych. Program będzie miał wpływ na adaptację do zmian klimatu poprzez zapewnienie zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska i wzrost retencjonowanej wody.</p>	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Projektowana uchwała wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
<p>Po zakończeniu Programu Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie przygotowuje zbiorczą informację końcową z jego wykonania zawierającą w szczególności:</p> <ul style="list-style-type: none"> - opisowe podsumowanie działań podjętych w trakcie trwania Programu i ich efektów - dokumentację fotograficzną zrealizowanych inwestycji - analizę osiągnięcia efektów rzeczowych Programu opartą o stopień wykonania mierników realizacji celu głównego i celów szczegółowych 		

- analizę wykonania finansowego Programu
- rekomendacje dalszych działań

Informację końcową o realizacji Programu, Minister Infrastruktury nie później niż do dnia 30 czerwca 2032 r. przekaze w celach informacyjnych członkom Rady Ministrów.

Zastosowane mierniki wykonania Programu można podzielić na dwa rodzaje:

1. Produktu:

- Liczba wybudowanych zbiorników wodnych,
- Liczba wybudowanych elektrowni wodnych,
- Liczba kilometrów drogi wodnej z odbudowanymi budowlami regulacyjnymi,
- Liczba kilometrów dróg wodnych w międzynarodowej klasie żeglowności.

2. Rezultatu:

- Zwiększenie objętości/ilości retencjonowanej wody,
- Liczba ludności chronionej przed powodzią,
- Zwiększenie rezerwy przeciwpowodziowej,
- Potencjał produkcyjny odnawialnej energii elektrycznej.

Mierniki zostały przyporządkowane do celu głównego oraz celów szczegółowych. Ocena stopnia realizacji Programu zostanie dokonana na podstawie wypełnienia poszczególnych wartości: śródkresowych – stopień realizacji Programu oraz docelowych – wypełnienie wskazanych celów Programu.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.